

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
Egész évre... 36 korona Egész évre 40 korona
Negyedévre... 9 korona Negyedévre 10 korona
Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.

A szerkesztőség hívatatott visz. Előfizetések és hirdetések a saadására nem vállalkozik. Kiadóhivatalhoz intézendők.

A magyar föld.

Az egész ország örömmel üdvözlí a régen várt, régen szükséges rendeletet, mely a telekspekulánsok orra előtt egyszerre bevágja az ajtót s hatóságj jóváhagyástól tesz függővé minden telekeladást. A háboruban roppant világosan kitűnt, hogy minő roppant értéket képvisel ez a drága magyar föld még az eddigi meglehetősen elhanyagolt, kellően ki nem használt állapotában is. Ennek a földnek minden produktuma aranyat ér, ugyannyira, hogy Magyarország földjének gazdag terméséből kifizetheti azt a roppant háborus költséget s a magyar pénz értékét képes visszaállítani termékeivel. Hát még akkor, ha a háboru tanulságain okulva megvalósul a többtermelés ideája!

A spekuláció eddig élelmiszerek összehalmozásával és lánckereskedésével szerzett milliókat s most legjobb üzletnek tekintette, hogy az így összeharácsolt pénzt ingatlanba fektesse. A föld a legrealisabb érték. A spekuláció rávetette magát az ingatlan vásárlásra s amit eddig művelt az elsőrendű szükségleti cikkek ára körül, sikerült elérni itt is, hogy az ingatlanok szédítő árakon keltek. A háboru előtt egy hold legkitünőbb föld ára 12,000 koronára emelkedett. Ez idézte elő azt is, hogy pénzünk értéke a belföldi forgalomban is eljutott oda, hogy 1 korona nem ér többet 35 fillérenél, mint Svájcban.

Drága földön, drága munkabérek mellett csak még drágábban lehet termelni s így a magas ingatlan árak magukkal vonják a gazdasági cikkek magas árait s így végül oda jutottunk volna, hogy telekspekulánsainknak sikerült volna a mostani drágaságot állandósítani évtizedekre.

Magyarország az árdrágítók hazája. A legkétesebb elemek milliókat szereztek itt lánckereskedelem révén s most az a veszély fenyeget, hogy ezek az elemek szerzik meg a magyar földet összeharácsolt pénzükön. Akié a föld, azé az ország. Bizonyára nem közönyös dolog általános nemzeti szempontból, hogy az országnak ez a nagy darabja kinek a kezébe kerül s milyen gazdálkodás folyik rajta. Ezek az elemek rosszak voltak kereskedőnek, még rosszabbak lesznek gazdának.

És nemzeti szempontból első sorban azt tartjuk szükségesnek, hogy ez

a föld magyar kézen maradjon s ne kerüljön galíciai bevándoroltak kezébe, akik itt megtalálták az Eldorádót s a föld birtoka révén akarnak itt ragadni.

Ezek az elemek kizsarolják a földet s ki zsarolják azokat, akik a földön élnek, s rabszolgáikká teszik a föld népét s ahol a lábukat megvetik, ott a pusztulás következik be.

Valóban elérkezett az ideje, hogy a hatóság vegye kezébe az ingatlanforgalom szabályozásának ügyét s kívánatos, hogy úgy gyakorolja, ahogyan nemzeti szempontból kívánatos.

A képviselőház ülése.

Részvétlenség fogadta a mai ülés első szónokát, Pallavicini Györgyöt is, aki azt fejtegette, hogy a javaslatot olyan szerencsétlenül nyirbálták és toldották össze vissza, hogy most már senkinek sem kell. — Üres padosorok, sőt üres karzatok. Lehet, hogy az általános vitával már csütörtökön végez a képviselőház. Ebben az esetben pénteken nem volna ülés és a jövő kedden megkezdhenék a javaslat részletes tárgyalását.

Szász Károly elnök féltizenegy óraker nyitotta meg az ülést. Az első szónok

Órgróf Pallavicini György volt, aki történelmi visszapillantás után gróf Bethlen István legutóbbi felszólalásáról megállapította, hogy az helytelen megvilágításban tárgyalta a kérdést és az alaposág rovására ment. Minden szónok kifogásokat hozott fel a javaslattal szemben, még azok is, akik megszavazzák. Hol van a megegyezés? Miért hoznak ide olyan javaslatot, amellyel senki sincs megelégedve? A jelenlegi kormánypártnak szemére vetik, hogy a munkapárt ellen küzd. A párt tagjai ezt őszintén és évek óta csinálják és ezért szemrehányás nem illetheti őket. A választójogi javaslatot bírálva, kifogásolja, hogy az ipari munkásnak adnak választójogot, a mezőgazdaságnak nem.

Hock János: Mert az ipari munkástól félnek!

Órgróf Pallavicini György: A mezőgazdasági munkások éppen úgy rászolgáltak a jogokra, mint az ipari munkások. (Helyeslés a baloldalon.) A ki hazájáért dolgozik és fárad, az mind jó magyar ember, csak azt nem tartja jó magyarnak, a ki keres, a nélkül, hogy dolgoznék. A Károly-kereszt jogcímének törlése rontja a magyarság arányszámát, mert így éppen a legtisztább magyar szavazók esnek ki. Hegedüs Lóránt beszédével foglalkozva, kijelenti, hogy az öszszeférhetlenségi törvényt meg kell reformálni, mert például Hegedüsnek is harminc igazgatósági tagsága van.

Hock János: Még az hiányzik, hogy a parlament is a bankok zsebében legyen!

Kun Béla: Részben ott is van.

Órgróf Pallavicini: Híve a nők aktiv és passzív választójogának. Fontosnak tartja a kerületek beosztását és e tekintetben biztosítékra van szükség.

Egy óriási világ választja el a radikális mustól. Semmi köze hozzá és az eredeti javaslatot éppen azért fogadta el, mert nem tartotta radikálisnak és mert most van talán az utolsó alkalom, hogy egy kevésbé radikális választójoggal megnyugvást teremtsünk ebben a kérdésben. Nem vallja magát demokratának, bár a demokratikus eszmékért küzd. Idegenből került Magyarországra, de alkalmazkodik a magyar föld történelméhez és sajátosságaihoz. A magyar ur kötelessége földet, jogot és kulturát adni, mert ha nem ad, akkor majd elveszik jogtalanul, de sajnos igazság akkor sem lesz. Nem fogadja el a javaslatot.

Nehrebeczky György: Nem akar a választójogi kérdés történetével foglalkozni, de el kell ismernie, hogy Magyarországon 1848 óta a választójog inkább visszafejldött, amint fejlődött. A választójog kiterjesztése jogos és szükséges. Nem szabad elzárkózni a kielégítő megoldás elől. Sajnos, a kérdés az idő folyamán elmörgesedett, főleg azért, mert a parlamenti pártok kezében politikai eszköz lett, amelynek a pártok egoizmusa volt az oka. Pótolni kell a reformban mindazt, a mit évtizedek óta elmulasztottak.

Ezután Bródy Ernő szólalt fel. Azt az időt óhajtja, amikor a magyar képviselőház főleg szociális és gazdasági kérdésekkel foglalkozni. Az előző kormányok mulasztást követtek el, hogy a nemzetiségeknek nem adtak alkalmat a magyar nyelv megtanulására. A 6 elemi benne van a törvényben, de a törvény nincs végrehajtva. Híve a nők aktiv és passzív választójogának, a javaslatot nem fogadja el.

A vitát délután két óraker megszakították.

A délutáni ülés.

Interpellációk.

Az ülést délután fél 5 óraker nyitja meg Szcitovszky alelnök.

Gróf Bethlen István személyes kérdésben szólal fel, utána Nagy Vince beszél a javaslat ellen. Polemizál Bethlennel, híve a nők választójogának, a javaslatot nem fogadja el.

Ezután a vitát megszakítják, megállapítják a következő ülés napirendjét és áttérnek az interpellációk tárgyalására.

Wekerle Sándor miniszterelnök mindekelőtt érdemileg érdektelen választ ad Laehne Hugó multkori Németországgal kötendő vámszövetség ügyében hozzántézett interpellációjára. Ezután ugyancsak válaszol Wekerle Bikády Antalnak a napokban tett interpellációjára s azt feleli, hogy mihelyt a termés eredménye ismeretes lesz, a kormány esetleg nem zárkózik el attól, hogy a mezőgazdasági munkások fejadagját felemelje.

Huszár Károly lényegtelen interpelláció-

jára, Szurmai honvédelmi miniszter megnyugtató választ ad.

Ábrahám Dezső Wekerle miniszterelnököt interpellálja a sajtó cenzura kezelése tárgyában. Azt kérdi, miért tiltották meg, hogy Lovászy Mártonnak a sztrájk ügyében tett képviselőházi beszédét a lapok leközöljék.

Wekerle miniszterelnök válaszában kijelenti, hogy Lovászy beszédének letiltásáról most hall először. Felvilágosítást ad, hogy e beszédet csak azoknál a lapoknál tiltották le, amelyek a beszédre adott választ vonatkoztak közölni. Ami a cenzura kezelését illeti, megállapítja, hogy, Angliát kivéve, a cenzura sehol sem oly szabad, mint nálunk. A Ház a választ tudomásul vette.

Utána Csemez István a többtermelés érdekében a bevetett területek szaporítását sürgeti. Az interpellációt kiadták a közlelmezési miniszternek.

Szterényi és a brassói, nagyszabeni gyapjúkészletek
Végül Ugron Zoltán adta elő interpellációját. Bizonyos célzatossággal azt kérdezte Szterényitől, mi az oka annak, miért oldták fel az elrendelt rekvirálás alól a brassói és nagyszabeni gyapjúkészleteket?

Szterényi kereskedelmi miniszter azonnal válaszolt s azt felelte, hogy a készletek feloldása a rekvirálás alól méltányosságból történt azért, mert a román betörés következtében ezek a területek szenvedték a legtöbb kárt.

A Ház a választ tudomásul vette.
Az ülés este 9 órakor végződött.

Biharmegyei községek a választójogról. Szilágyi Lajos országgyűlési képviselő beszédében többek közt kitért arra, kívánja-e a nép a választójogot? Beszédének a részében a következőket mondotta:

Az olasz fronton sorra kérdezte a zászlóaljának embereit, hogy a frontszolgálatot mivel óhajtánák jutalmaztatni. A legénység a frontról való kicserélését, igazságos szabadságolását, igazságos és jóakaró bánásmódot és jó élelmezést kért, de egy se említette a választójogot. A magyar katona azt kívánja, hogy amíg ő kint van, itthon rend és nyugalom legyen.

Szónok felolvassa Artánd, Bojt, Bors, Szent János, Kisszántó és Bedő községek bírájának hozzá intézett leveléből azt a részt, amely a választójogra vonatkozik és mely a falusi nép gondolkodásmódját hiven tükrözteti vissza. Bedő község például a községi lakoságnak kenyeret és ruhát, a faluból bevonulva levő Károly csapatkereszteseknek pedig békét kér. A választójogi megegyezést szíve melegével üdvözli.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK
megérkeztek, remekszép üvegcsillárok mindennemű villamos vezetékek és égők legolcsóbb napiárban szerelhetnek
STERN VILLAMOS VÁLLALATA
Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

Áresés a gyümölcs és zöldségpiacon.

(Makacs vidékiek. Razziák. Bécsi kereskedők felverik az árakat. Vidéki gazdaságok jelentkeznek. A bolgárok. Csalódtunk Schwartz Gyulában. A szárnyasok árát emelik. Hajdan és most.)

A piacra érkezett tegnap egy falusi, kipakolt s árulni kezdte a zöld borsót.

— Öt korosa litterje, mondta ki keményen a szentenciát. De e pillanatban meglátta a rendőrfogalmazót, megijedve hangsúlyosan javította ki az előbbi árat:

— Kettő negyven a borsó ára, tessék venni.

Van azonban, aki makacsul dacol a maximális árral. Egy vidéki uriaszony két zsák babbal telepedett le a piacon s így kínálta:

— Egy liter paszuly 5 korona.

Odamegy hozzá Horváth Géza rendőrkapitány s figyelmezteti:

— A maximális ára 2 korona 40 fillér, nem szabad drágábban adni.

— Mit? fortyant fel a vidéki, annyiért nem adom, nem kell nekem a maguk rongyos 2 koronája és 40 fillérje, nem adom alább 5 koronánál.

— Akkor tessék bejönni a rendőrségre.

A babot elkobozták, eladták s a vidékit 500 koronára büntették.

Ennek köszönhető, hogy a zöldség és gyümölcs ára július elseje óta esett. A zöld bab 3 koronáról 2 K 40-re, a tök 1 K 80-ról 86 fillérre, a borsó 4 koronáról 3 K 60-ra szállott le, általában a főzelékneműek 50—25 százalékkal olcsóbbak. A gyümölcsök közül a barack ára 2 K 80 (néhol 4 korona), a meggy elfogyott, hébe-korba található özvegy Bójinénál, ezelőtt 4 korona volt az ára, most 2 K 50—2 K 20 fillér. Alma van, főzéalma kilója 4 korona, darabja 16—20 fillér, egy barack ára is ennyi. Megjelent a piacon tegnap a csöves kukorica, még nincs maximálva, ezért az ára csövenként 70 fillér.

A piacon kevés a gyümölcs. Magyarországon ismert termelőhelyeit meglepték a budapesti s különösen a bécsi kereskedők, akik nem nézik a maximális árakat, veszik bármely áron a gyümölcsöt, vasutra teszik s viszik el. A nagyváradai gyümölcskereskedők, akik messze idegenbe mentek gyümölcsért, a rendőrségnél a piaci árak emelését kérték, mert máshol nem kapnak maximális áron semmit. Arra a kérdésre, hogy miért nem fordulnak a hatóságokhoz az árak betartása céljából, így feleltek:

— Hiába tesszük, nem kapunk segítséget.

Nincs ugyan inség a piacon, de bőven sincs semmi, a gyümölcs és zöldség a viaszonyokhoz képest nem olcsó s nem is drága. A kilátás termények tekintetében elég jó, a

kisszántói, derecskei, berettyóújfalu és cséfalai gazdaságok jelentkeztek Horváth Géza alkaptányánál, hogy zöldséget hoznak a nagyváradai piacra, egyik 10 szekérrel hoz termést, de első helyet kért. Ertesítést kapott, hogy az első helyet fentartják számára, de csak maximális áron adhatja el a zöldséget. Megjelentek a piacon a bolgárok is, tök, kalarábé, káposzta tömegekkel, nem ugyan olcsón adják, de kielégítik az igényeket.

Két csalódás érte a város közönségét: a városi kertgazdaság nem tud eleget produkálni, mert a fagy tönkretette a veteményeket s befuccsolt a Schwartz Gyulával kötött szerződés. Mint ismeretes, az ősszel Schwartz Gyula nagybirtokossal szerződést kötött a város, hogy 50 katasztrális hold termését a nagyváradai piacon helyezi el s elég magas árat is biztosított a város Schwartznak. Akkor Waiszlovich Gyula bizottsági tag azt mondotta, hogy a város ne szerződjék Schwartzzal, mert zöldséget nem fog szállítani, csak pert. Eddig egy fia zöldség sem érkezett be tőle, részint a fagy, részint a Piave melletti visszavonulás, részint a hadikölcsön volt az oka ennek. Állítólag a napokban kap a város tőle valamit. Schwartz ur Debreczennel is szerződött terményre magas árak mellett, kíváncsik vagyunk, oda is annyit szállít, mint ide nem?

A szárnyasok árát oly alacsonyra maxímálta a város, hogy illet egyáltalában nem hoznak a piacra s ami jön, azért az aszonyok élet halálharcot vívnak s bármely árat is megadnak a szárnyasokért. Most illetékes helyen elhatározták, hogy az árakat emelik, így remélik, hogy a vidék behozza a fiatal szárnyasokat.

A piacon most meglehetősen a rend s 3 rendőrrel Horváth Géza alkaptány adminisztrálja a piacot, olykor a szükséges razzitát is rendezi. Panasz van a visszaélések miatt, de ezeket nehéz megakadályozni, mert ebben vevő és eladó egyforma buzgalmat fejtenek ki. Megtorlás van bőven, amiről a kihágási ügyosztály iratai tanuskodnak, mert árdrágítást a piaci kapitány nem tűr.

Most pedig egy rövid és mulatságos összehasonlítás a béke időbeli és háborus árak között. Az őszi barackot kivéve, amelynek békében is meg volt a maga ára: 1 kiló hus 1914 előtt 1 korona 08 fillér, ma 16 korona, bab 1 liter 16 fillér, ma 3 korona, 1 cső tengeri 4 fillér, ma 70 fillér, 1 liter cseresznye 16—20 fillér, most 3 korona, barack 1 liter 10—12 fillér, sokszor a termelő nem tudta eladni s megetette a disz-

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-lag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélküli. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Pattanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, petyhüdt arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

nóival. Ma egy liter barack ára 2 K 80 fillér, (dugva 4 korona.)

Tessék ilyen árak mellett megélni. Szegény háziasszonyok és szegény polgári családok! Csak a galíciaiak tudják ezeket az árakat megadni.

A galíciaiak ittragadtak.

Nagyon kellemetlen ennek az ujságnak az a szerepe, hogy a hatóságokat a magyar közönséggel szemben való kötelességük teljesítésére unos-untalan nógassa. A galíciaiak ügyében még arra sem hivatkozhatik a hatóság, hogy valamely emberi ok vagy ürügy áll fenn arra, hogy a galíciaikat tovább tűrje Nagyváradon és tétlenül nézze, hogyan foglalják el a jó lakásokat s eszik előlünk a jó fajtákat.

128 családról számol be a lakáshivatal nyomozása, a hivatalos összeírás ellenben csak 91 galíciaiakról tud, mert a többi *első-magyarországinak vallja magát*. Hát ez elég az üdvösségre, hogy mit hazudik a megszorult galíciai? Jó, legyen 91 család, ebből meg kell állapítani, elutazott 5, de az a baj, hogy ezek olyan utazók, akik mindig visszatérnek. On revient toujours. Ezek sohse maradnak távol, oh, visszavágnak Nagyváradra.

Most nincs más hátra, mint kikutatni, hányan vannak hát az itt rejtőzködő galíciaiak, miért nem mennek el. Ezt kikutatni a tanács kötelessége, itt a népszámlálás, ezzel együtt meglehet tudni, amit eddig titkoltak. S ha kell, adjon a tanács egy pár tanítót a nyomozáshoz, hogy végre tisztában álljon a kérdés és a rendőrséget erősebb eljárásra lehessen szorítani.

Hogy mivé lesz a galíciai, ha megtelepszik, Rubel Lázár igazolja. Ezt a sertéskereskedőt, mint menekültet Arad város kitiltotta tiltott sertéskepedés miatt s akkor jött a galíciaiak Eldorádójába, Nagyváradra. Gerő Armin főkapitány az aradi rendőrség többszöri figyelmeztetésére meghagyta Rubelnek, hogy ha Nagyváradon akar maradni, sertéskepedéssel nem foglalkozhatik s hogy készpénz biztosítékot mutasson fel. Ez utóbbit teljesítette is Rubel Lázár, felmutatott 40,000 korona készpénzt, ellenben rögtön elkezdett spekulálni marhákkal, majd mikor ezek elfogytak, visszatért a sertésekhez. Mikor aztán a rendőrség mégis hozzálátott a galíciaiak igazoltatásához, Rubel Lázár Gerő Gusztáv dr ügyvéd útján bejelentette a rendőrségnek, hogy birtokot vásárolt Margitta mellett s *honosságért is folyamodott*. Ezt okiratokkal igazolta s a rendőrség nem merte Rubelt, mint kellemetlen idegent kiutasítani Nagyváradról. Hogy is merte volna?

Ma az Uri utca 15. számú házban tart nagy lakást s alkuszik a házra. A galíciai kitiltott menekültből így lett biharmegyei földbirtokos s lesz nagyváradai háziur. Qui habet tempus, azaz a rendőrség adott időt, hogy az új földesur a pájesszel megteremjen nálunk.

Augusztus elseje közeledik s megint nem lesz lakás Nagyváradon. A galíciaiaknak azonban lesz.

Harcok a nyugati fronton.

Berlin, július 10. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös hadcsoportja. A Kemmel vidéken, valamint a Lys és a Somme mellett az esti órákban feléledt a harci tevékenység. Az ellenséges éjjeli felderítő előretörések megfúszultak.

A német trónörökös hadcsoportja. — A franciák folytatták heves részleges támadásait. Noyontól délnyugatra és az Aisne-től délre több ízben erősen támadtak és megvetették lábukat az Auteuilltől nyugatra lévő Port és Desloges nevű majorokban, valamint a Longtontól északra levő régi francia árkokban. A csatlakozó szakaszon tüzeléssel vertük vissza a támadást. Chateau Thierrytől nyugatra sikeres előretörés során foglyokat ejtettünk. Reims mindkét oldalán élénk ellenséges felderítő tevékenység.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja. A Sundgauban Zargitzentől északra rohamcsapataink a francia árkokból foglyokat hoztak magukkal.

Ludendorff, első löszállásmester.

Albániában visszavettük frontunkat.

Budapest, július 10. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

A Brenta völgyében biztosító csapataink visszaverték egy olasz előretörést.

Délnyugati harctér:

Albán délfrontunkat erős ellenséges erők nyomása elől a berat fieri vonalon át visszavontuk. A harci érintkezés tegnap reggel óta nagyon laza volt.

A vezérkar főnöke

Németország hét milliárd rubel kártérítést követel az oroszoktól.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) A Vossische Zeitung a Nasse Szlovo jelenti, hogy július 2-án a kereskedelmi és ipari népbiztosság épületében ülést tartott a breszt-litovszki szerződés fő végrehajtó bizottsága. Az ülésen azoknak a károknak kérdését tárgyalták, amelyeket Németország a háború folyamán Oroszországban szenvedett. Németország közjogi és magánjogi igényeinek összege a bizottság megállapítása szerint hét milliárd rubel. Németország, amelynek nagy szüksége van orosz rubelre, ragaszkodik hozzá, hogy igényeit a legközelebbi jövőben kielégítsék.

A csehek az osztrák kormány vádalá helyezését indítványozzák.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A parlamenti pártok vezetői Gross elnöklésével értekezletre ültek össze s megállapodtak abban, hogy az osztrák képviselőházban első pontként a költségvetési provizóriumot, második pontként pedig a csehek által már régebben benyújtott, a kormány vád alá helyezésére vonatkozó indítványt tárgyalják.

Angol pénz szervezte a moszkvai forradalmat.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A sovjet kormánynak már az eddigi vizsgálat adataiból sikerült megállapítani, hogy az egész forradalmi akciót Gucskov vezette. Gucskov Anglia pénzével szervezte a forradalmat, jelenleg Charbinban tartózkodik s onnan dirigálja az egész mozgalmat.

Gróf Mirbach temetése.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Hétfőn délután a német diplomáciai képviselőházában gróf Mirbach német nagykövet koporsója előtt gyászünnepet tartottak. A rekviem után elbucsuztatták a halottat s a koporsót a Németországba való szállítás végett kikisérték a pályaudvarra. Csicserin külügyi népbiztos a kormány nevében ismét kifejezte részvétét.

Felgyújtott holland vitorlás.

Hága, július 10. A Távirati Iroda arról értesült, hogy Scheweningenben délelőtt partra tették a Diederka holland vitorlás legénységét. A vitorlás utban volt Havre felé és július 21-én a vízi uton egy német buvárhajó lövésekkel felgyújtotta.

Ófelsége részvéte Mirbach halála alkalmával.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Ófelsége ma megleghangu részvét táviratot intézett Vilmos császárhoz, gróf Mirbach nagykövet meggyilkolása alkalmával. A császár táviratban mondott köszönetet.

A rendőrkapitányok kérelme.

Ma tárgyalja a törvényhatóság.

Nagyvárad város rendőrkapitányai azt kéri a várostól, hogy a többi városok rendőrkapitányaival hasonló elbánásban részesítsenek és ehhez képest a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba helyeztessék át, még pedig 1914 ig visszamenőleg.

A város törvényhatósága mai közgyűlésén tárgyalja a kérelmet s azt a tanács javaslatához kópest részben teljesíti is, amennyiben az átszervezést csak 1918. jan. 1 től akarja keresztülvinni.

A rendőrkapitányok a törvényhatósági bizottság tagjait a következő levélben kérésük fel ügyük támogatására:

Az ország többi törvényhatósági joggal felruházott városai vagy az összes rendőrkapitányokat, vagy azok javarészt a 8 ik fizetési osztályba sorozták, azonkívül 1000 koronáig terjedő városi pótlékot és 600 koronáig terjedő összegű ruhaátalányt állapítottak meg részükre.

A főkapitányhelyettes pedig ezenkívül évi 1000 koronáig terjedő személyi pótlékban részesül.

Ez a javadalmazás megállapítás egyes városoknál több mint egy évtizeddel ezelőtt, de legalább is az 1912. évi LVII ik t. c. rendelkezése alapján az 1913. évi január 1 től kezdődőleg eszközöltetett.

A főkapitányhelyettes pedig helyettesítési pótlékban nem részesül.

Hogy tehát az ország többi törvényhatósági joggal felruházott városai rendőrkapitányaival szemben, bennünket nagyvárad rendőrkapitányokat az államosítás során egész léptékünkön kiható helyrehozhatatlan sérelem ne érjen, azon kérelemmel fordultunk a tekintetes Törvényhatósági Bizottsághoz, hogy javadalmazásunkat a többi városok rendőrkapitányai javadalmazásának megfelelő összegre emelje.

A városi tanács idevonatkozó javaslata az, hogy az 1914. évi január 1 től visszamenőleg soroztassunk be a VIII ik fizetési osztályba, a főkapitányhelyettes pedig ugyanezen időtől kezdődőleg részesítsessék évi 1000 korona személyi pótlékban.

Ha a Tekintetes Törvényhatósági Bizottság azt óhajtáná, hogy az ország többi városainak hasonló szolgálati idővel bíró rendőrkapitányaival szemben mi nagyvárad rendőrkapitányok igazságtalan hátrányt ne szenvedjünk, ez csak aképpen volna biztosítható, ha mi is rendőrkapitányi szolgálati időnkől kezdődőleg osztatnánk be a VII-ik fizetési osztályba és állapíthatnánk meg számunkra a többi városéval azonos összegű személyi pótlék és ruhaátalány, illetve a főkapitányhelyettesi pótlék, a tulajdonképpeni kérelmünk tehát ide irányulna.

Ha azonban a tekintetes Törvényhatósági Bizottság ezen kérelmünket nem teljesíthetné, legalább azt kérjük, hogy az 1912-ik évi LVIII ik t. c. alapján az 1913. évi január hó 1 től kezdődőleg soroztassunk be a VII-ik fizetési osztályba és állapíthatnánk meg a főkapitányhelyettes részére a helyettesítési személyi pótlék.

Vagyis legalább azt biztosítsa számunkra a törvényhatósági bizottság, hogy azokkal a fiatal rendőrkapitányokkal jussanak egy rang és fizetési fokozatba, akik 1913. évi január 1-től kezdődőleg más városok jóvoltából, már bejutottak a VIII ik fizetési osztályba.

Az átszervezéssel járó, néhány ezer korona kiadás nem a városi pénztárt, hanem az állam által a rendőrség fejlesztésére évek óta kiutalt államsegélyből megtakarított összeget terhelné, amely összeg ez ideig körülbelül 200 000 koronát tesz ki.

Végül rámutatva még arra, hogy mi nagyvárad rendőrkapitányok, e város létező élete folytán aránytalanul több munkát, nehezebb megélhetési viszonyok között, aránytalanul kevesebb javadalmazásért teljesítettünk, mint az ország többi nagy városainak rendőrkapitányai teljesítettek, kérelmünket vagyunk bátrak bizottsági tag urnak igazságos jóindulatába ajánlani.

Nagyvárad, 1918 július 10-én.

Jánosy Gyula
főkapitány-helyettes.

Dr Dajka Endre, Rácz Endre,
Egely Alajos, Bartha Béla,
rendőrkapitányok.

A munkapárt értekezlete.

A nagyvárad munkapárthoz tartozó városatyák tegnap délután értekezletet tartott, amelyen a mai városi közgyűlésre kitűzött dolgokat tárgyalták.

A királynéről terjesztett hazug híresztelések ellen beadott indítványt, hogy hódoló feliratot küldjön a törvényhatóság a királyi párthoz, pártolják.

Az állami tisztviselők vasuti kedvezményének a lelkészek részére való megadásáról szóló átiratot pártolják. Ennél a pontnál Materny Imre indítványozni fogja, hogy irjon fel a törvényhatóság a 48. felekezeti egyenjogúsítási törvény végrehajtása iránt.

A hadapródiskolában megüresedett helyre első sorban Petry Bélát és Kovács Bélát, másodsorban András Istvánt és Papolczy Ferenc fiát pártolják.

A kenyérgyár felállítására nézve elvileg elfogadják a tanács azon előterjesztését, hogy házilag létesítse a város s a tanács ez irányban folytasson tárgyalásokat.

Bakk Károly és társa cég 4000 vagon fa szállítására kötött szerződést évekkal ezelőtt, de csak 40 vagon szállított. A város pert indított, mire most a cég ajánlatot tett az egyezségről, hogy 105 vagon fát ingyen szállít, ha a város a szerződéstől eláll. A tanács az egyezsége elfogadásra ajánlja.

Grósz Béla ellenzi a javasolt egyezsége, amely nagy könnyelműség volna. A legkisebb követelés félmillió korona lehet. Az illetőnek ma is van 1500 vagon fája s milliós birtoka. Másnak drágán mindig szállított, csak a városnak nem. Adják vissza a javaslatot s a város folytassa a pert.

A kérdésben dr Medvigy Gábor szóial fel a közgyűlésen a tanács javaslata ellen.

A rendőrkapitányi állások átszervezése, illetve a VIII. fizetési osztályba helyezését pártolják.

A r. fogalmazóknak a magasabb osztályba helyezését a tanács nem javasolja, az értekezlet azonban az áthelyezést pártolja, de csak 1918 januártól.

A többi ügyekre vonatkozó tanácsi javaslatot pártolják.

* A Népszövetségi Hitelszövetkezetenél készpénzzel, vagy pedig csekély befizetésekkel lehet hadikölcsönt jegyezni. Igen kedvező díjfizetés mellett lehet hadikölcsön-életbiztosítást is kötni. Hivatalos óra minden nap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-6-ig.

A Kühlmann válság.

Berlin, július 10. A félhivatalos Norddeutsche Allgemeine Zeitung írja:

Ha mélyebben betekintünk napjaink eseményeibe, el kell ismernünk Kühlmannnak nagy tárgyi érdemeit. Hogy ki lesz az utóda, a felől ez órákban még semmi sem bizonyos, de már most megállapítható, hogy a birodalom külügyi politikája Kühlmann visszalépésével nem fog változni.

Már ez is bizonyítéka annak, hogy helytelen dolog volna azt állítani, hogy Kühlmann azért távozott, mert politikája hajótörést szenvedett. Ő a birodalom jól felfogott érdekében folytatta politikáját és azzal a mindenki által helyeselt szándékkal, hogy hazánkban a mielőbbi becsületes békét biztosítsa. Ez a cél marad a német politika legközelebbi feladatának és ha a részletekben netalán különbözne is Kühlmann politikájától, bizonyosra nem fogjuk hazafiasabbnak, vagy jobbnak nevezhetni.

A Berliner Neueste Nachrichten írja: Hintze a flottától való megválása óta a császár különös bizalmát bírja. Magától értetődőnek tartjuk, hogy a császár a Kühlmannnal való rossz tapasztalatok után ebben a komoly pillanatban nem választott volna a német nép akaratának végrehajtójául oly férfit, aki nem volna kész teljes meggyőződéssel a győzelem után jó és erős német békével népünknek szabad utat teremteni szellemi és gazdasági erőink békés kifejtésére, amit a császár csak most nemrégiben tüntetett fel ismét, mint küzdelmünk és győzelmünk önmagától értetődő célját.

A Berliner Tageblatt írja: Minden rendszerváltozásnál állították, hogy az irány megmarad, de legtöbbször másképp történt.

A Vorwärts írja: Egy kancellár, aki az alideutschok kiabálásával szemben önálló megfontolásra képes, be kell hogy ismerje, hogy Kühlmann elbocsátása a jelenlegi körülmények között kifelé és befelé egyenesen pusztítólag kell hogy hasson.

A cseh felkelés feladatai Szibériában.

Bécs, július 10. A Reichspost jelenti Kievből, hogy az ottani Vecseryija Novosztí a következő értesülést kapta megbízható forrásból: A csehek felkelése s az Ural vidék és Szibéria különböző pontjainak megszállása nem véletlen dolog, hanem az entente ügynökeinek régebben kidolgozott terve alapján történik. Ezt a tervet akkor dolgozták ki, amikor az entente elhatározta, hogy Szibériába és európai Oroszországba japán, kínai és amerikai csapatokat küld. A cseh lázadás ennek a tervnek csupán egy része.

Fel lehet tételezni, hogy a csehek a következő feladatokat kapták: 1. A szibériai vasut nyugati részének megszállása Omszktól Szüszránig. 2. A Szüszrán melletti, stratégiai fontos Volga-híd biztosítása. 3. Bázis létesítése Nyugat-Szibériában az entente-csapatok számára, amelyek európai Oroszországban fognak harcolni.

A csehek egy entente-vezérkar irányítja, amelynek székhelye Kharbin. Parancsaikat egy francia ezredestől kapják, aki ennél a vezérkarnál van.

A Rodnája Sztrána ehhez a jelentéshez hozzáfűzi, hogy a kievi rádióállomás elfogott egy sürgönyt, amelyben a csehek főparancsnoka jelenti, hogy sikerült nekik a Bachmačs—Kurszk—Voronyezs vonalon Penza irányában átvágni magukat és megszállani a vasuti vonalat Szüszrantól Nikolajevszkig. A csehek hadműveletei befejezetteknek tekinthetők, — most ki fogják építeni állásaikat és őrizni fogják a szüszrani hidat, amely az Uralt Nagy Oroszországgal összeköti.

A csehek felkelését és Szemjanov kózákjainak mozgalmát az entente szervezte. A cseheknek 80.000 emberük volt, ebből azonban 10.000 et már elvesztettek. Három hadosztályuk van és kizárólag orosz tisztek vezetik őket. — Mindegyik hadosztály élén egy francia tábornok áll, akinek parancsait főtétlenül végre kell hajtani. A csapatoknak külön biztosuk van, Cservina tábornok. Ha a megegyezés létrejön, akkor azok a csapatok, amelyeket Japánban és Kínában felállítanak, minden akadály nélkül juthatnak Szibérián át a Volgához.

Kiköltöztetik a Tisza Kálmán-téri hadikórházat.

Szeptemberre beköltözik az iskola.

A háboru folytán Nagyvárad város iskolái, csekély kivétellel kiszorultak rendes helyiségeikből, mert azokra katonai kórházi célokra volt szükség. Iskoláink nagy része így alkalmatlan bérházakban, szűk helyiségekben kinlódnak a közoktatás nagy kárára.

A város törvényhatósága már többször kérte az iskolák helyiségeinek a felmentését, a főispánok, a polgármester számtalanszor járt már a minisztereknél az iskolák helyiségeinek felmentéséért, de biztatásnál, ígéretnél egyebet nem kapott.

Vége ez év tavaszán elrendelték a főgimnázium épületének a felszabadítását. Most már a nyár derekán vagyunk s ugyan közeledik szeptember, az új tanév megnyitásának az ideje, de még semmit sem tettek arra nézve, hogy a gimnázium épületének helyiségei rendbe hozassanak. Pedig ott nem egy-két hétre terjedő munka lesz, mert csak óriási tatarozási munkával hozhatók a tantermek olyan állapotba, hogy oda a tanulók bebocsáthatók legyenek.

Most egy másik iskolahelyiség felszabadításáról van szó, a leánygimnázium elhelyezése folytán.

Báró Szurmay honvédelmi miniszter, a kinek Nagyvárad iránti jóindulatát annyiszor tapasztalta a polgármester, tegnap levélben értesítette Rimler Károly polgármestert, hogy Nagyváradon fészaditja a katonai hatóság a Tisza Kálmán téri polgári leány és elemi fiúiskolát, hogy azokban az oktatás már szeptember elején megkezdhető

legyen, mert a katonai kórház ezekben az épületekben feloszlik.

E tárgyban Rimler Károly polgármester tegnap több ízben telefonon akart beszélni a temesvári hadtestparancsnoksággal, de nem kapott összeköttetést.

A dolog pedig sürgős, mert itt is óriási munkával vihető csak keresztül a helyiségek renoválása.

Köztisztasági és tűzbiztonsági szemlék.

Közegészségi, köztisztasági és tűzbiztonsági szempontból hasznosnak bizonyult s évente megtartani szokott szemléket ismét elrendelem és pedig olyképp, hogy folyó hó 10 étől, folyó évi augusztus hó 10 éig terjedő időtartam alatt az illető kerületi tisztiorvosok, a városi mérnöki hivatal kiküldöttje Réz Bertalan, Kemény Ignác és Vadász József tb. r. kapitányok a városi tűzoltó parancsnok által kirendelt tűzoltó altiszt, esetleg a poigárórság mint bizottság, kötelesek együtt a város egész területét kerületenként házról házra bejárni. A tapasztalt és kifogásolt állapotokról esetről-esetre a helyszínen jegyzőkönyvet felvenni, a szakközégek szakvéleményüket és javaslatukat szabatosan körülírni, a jegyzőkönyveket a háztulajdonossal, vagy annak helyettesével aláírni és hozzám érdemleges javaslattal együtt legkésőbb 1918 évi augusztus hó 20 áig beterjeszteni.

Amidőn tehát nevezett szakközégeket ezen szemlére kirendelem, illetve ily szakközeg kirendelése végett dr Mayer László t. főorvos, Kőszeghy József városi főmérnök és a tűzoltóparancsnok urakat megkeresem, ismételten figyelmeztetem az olasz városrész területén tartandó szemlékre kirendelt Réz Bertalan tb. alkapitányt, az újavárosi és külvárosi részekben tartandó szemlékhez kiküldött Kemény Ignác tb. alkapitányt és végül a város itt fel nem sorolt részein eszközrendő szemlékhez kirendelt Vadász József tb. r. kapitányt, hogy a jegyzőkönyvek szabályszerű felvétele, a szakközégek és érdekeltekkel való aláírása és hozzám f. évi aug. hó 20 áig leendő bemutatása tekintetében feyelemileg is felelősek.

A város közönségét főleg pedig az érdekelt háztulajdonosokat hírlapi uton figyelmeztetem, hogy a kitűzött időben megtartandó szemlének lehetőleg legyenek jelen és magánérdekeik megóvása céljából észrevételeiket a szemléjegyzőkönyvben tegyék meg.

Erről Kőszeghy József városi főmérnököt, dr Mayer László tiszti főorvost, a tűzoltóparancsnokot, Réz Bertalan és Kemény Ignác és Vadász József tb. r. kapitányokat és a polgárórság parancsnokságát értesitem.

Nagyvárad 1918. július 7.

Rendőrkapitány.

Legujabb füzőket legolcsóbban
Kesztenbaum Juliskánál

lehet beszerezni.

Rákóczi-ut, (Korona
gyógyszertár mellett)

Telefonszám: 827.

Leibchenek félárban!

Az új német külügyi államtitkár.

Az a hivatalos jelentés, hogy a császár elfogadta Kühlmann külügyi államtitkár lemondását és utódául Hintze Pál tengernagyot, a krisztániai német követet szemelte ki, politikai körökben a legnagyobb meglepetést keltette.

A váratlan esemény hatását fokozta az utód személye. Hintze neve már többször szerepelt az utóbbi évek kormányválságai során, mint a háborus nagynémetek hive. A szociálisták éppen ezért már tegnap arra az álláspontra helyezkedtek, hogy amíg Hintze nem tesz kielégítő nyilatkozatot politikájának céljairól, addig a hadihiteleket nem szavazhatják meg.

A szociáldemokraták vezérének, Scheidemannnak ez a nyilatkozata tökéletes zavart keltett a többségi pártokban.

Az egyes pártok mindjárt értekezletre ültek össze. Stresemann, a nemzeti haladó-párt egyik vezére, hangsúlyozta párthivei előtt, hogy Hintze egyáltalában nem nagynémet és nem is uszító, ellenkezőleg: a nyugati hatalmak felé orientálódó diplomata.

A szociálisták este újabb tanácskozássra gyűltek össze és úgy határoztak, hogy végleges állásfoglalásuk előtt megvárják Hertling vagy Hintze nyilatkozatát. Mindebből kitűnik, hogy Kühlmann hirtelen távozása az egész helyzetet tökéletesen felborította és egyelőre nem tudni, hogy milyen politikai következményei lehetnek.

A külügyi hivatalban hangsúlyozzák, hogy a személyi változás nem jelent rendszerváltozást.

HIREK

* Báró brassói Sztérényi József. Megirtuk már, hogy a hivatalos lap legközelebbi száma királyi kéziratot fog közölni, mely Sztérényi József kereskedelmi miniszternek és törvényes utódainak, valamint örökbefogadott fiának, dr Sztérényi Sándor miniszteri tanácsosnak és törvényes utódainak a magyar bárói méltóságot adományozza a brassói előnévvel. Sztérényi ezt a kitüntetést a bukaresti béketárgyalások alkalmával Magyarország gazdasági és kereskedelem-politikai érdekeinek megvédése körül kifejtett érdekeiért kapta, egyidejűleg azzal, hogy báró Burián külügyminisztert grófi rangra emelte a király. Sztérényi kitüntetését azonban akkor nem hozták nyilvánosságra s ez csak most történt meg.

* Katonai előléptetések. A király Wassermann Győző 37-es hadnagyot főhadnaggyá nevezte ki.

FOGAK

TELEFON 10-50.

Foghuzás, Fogtömés és a legmodernebb fogtechnikai munkák, ugymint Kautschukban és aranyban foglalt fogak, szájpaddal vagy anélkül és öntött arany hidmunkák a legtökéletesebben műtermemben készülnek.

BERDACH JENŐ ALL. VIZSG. FOGTECHNIKUS. NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 6. I. EM.

* **Katonai kitüntetések.** A király a Signum Laudist adományozta a kardokkal Bojtic Bogdán 70. gy. e., Pokorny Lajos 101. gy. e. belső és Fazekas Gyula 37. gyalogezredbeli és Mikolai István a 29. népfőlkelő gyalogezrednél beosztott 4. honvédegyezredbeli hadnagyoknak azjellenséggel szembeni vitéz magatartásukért.

* **Nagyvárad város alkalmazottainak ruhasegélye.** Nagyvárad város számvevői hivatala összeállította a város tisztviselőinek és alkalmazottainak ruhasegélyére vonatkozó kimutatást, amely ma kerül a városi közgyűlés elé. Nagyvárad városánál a tisztviselők saját személyük után 1000 korona, minden egyes családtagjuk után pedig 400—400 korona ruhasegélyt kapnak. A díjcsok, rendőrök, tűzoltók stb. pedig saját személyük után 800 koronát, családtagjaik után pedig 240—240 korona ruhasegélyben részesülnek. Az összeállított kimutatás szerint 425 tisztviselő és alkalmazott összesen 468,950 K ruhasegélyt kap, amelyet az állampénztár utal ki, míg 114 alkalmazott (ezek között a villamos mű alkalmazottai is) 172730 koronát kapnak a városi pénztártól. Összesen tehát Nagyvárad városánál 539 egyén 651,680 K ruhasegélyt kap.

* **Megkeresztelkedés.** Megható intim ünnep folyt le tegnapelőtt az Immaculata zárda kápolnájában, *Biró Ibolya* izr. tanítónő felvette a szent keresztiséget és eljegyezte magát dr. Cindró Mihály spalatói ügyvéddel, ki jelenleg Nagyváradon teljesít katonai szolgálatot.

* **Vörös Kereszt kitüntetések.** A hivatalos lap legutóbbi száma közli: Ferenc Salvator főherceg, mint a magyar szent korona országai Vörös Kereszt egyesületének védnök helyettese öfelségétől átruházott hatás körében a háboru alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemeik elismerésül, a Vörös Kereszt hadiékítményes II. oszt. diszjervényét adományozta dr. Friedmann Bernát népfőlkelő főorvosnak, dr. Frankó József népfőlkelő főorvosnak, dr. Fenyves Pál ezredorvosnak, Rigó István főhadnagynak, Heizer Károly főgyógyászorvosnak, Freulich Ernő főhadnagynak, dr. Nádai Sámuel főorvosnak, dr. Bransch Heinz és Cercek Gusztáv tábori lelkészeknek, akik a nagyvárad katonai kórházakban működnek.

* **Kirabolták Klotild főhercegnő budai palotáját.** Budán, a Disztér 4—5. szám alatt van Klotild főhercegnő palotája. A főhercegnő jelenleg néhány hét óta Alcsuton tartózkodik, ahol beteg és sebesült katonákat ápol. A betörők felhasználták az alkalmat, felkuszta az ablakokig, ahonnan bemásztak a lakosztályba. Bementek a főhercegnő szobájába, ahol feltörték a szekrényeket, amelyekből egész csomó arany és ezüstnemet szedtek ki. Az ellopt tárgyakat, amelyeknek értéke 30.000 korona, a másik szobában levő krokodilbörtáskába csomagolták és úgy, ahogyan jöttek, lemásztak, azután elűntek. A betörők hajnalban a Lánchid felé igyekeztek, a budai hidónál levő hidórnek és néhány járókelőnek feltűnt a két gyanús ember, akik a diszes krokodilbörtáskát magukkal vitték. Kérdőre vonták őket. Erre elhajították a táskát és futásnak eredtek. A járókelők üldözőbe vették őket. Az egyiket sikerült is elfogni. Kiderült, hogy az illető Wittmann József ismert betörő és katonaszökevény, a másik Virág József nevű lársa, aki megszökött.

* **A spanyol nátha.** Tegnap az új keleti betegség alaposan szétterült Nagyváradon. A katonai járványkórháznak minden irodai alkalmazottját elővette e kellemetlen baj, csak Schwartz József őrmester uszta meg nagyobb baj nélkül. A törvényszéken *Biró László* irodatiszt súlyosan megbetegedett, még ma is erősen jelentkezik nála a láz. *Schmelzer* Antal borbélymester és fia, a csorvási tanító betegen felkúsznak lakásukon. Sok százan szenvednek e bajban. *Mayer László* dr. tisztifőorvos ma kijelentette tudósítónknak:

— A spanyol járvány fellépett Nagyváradon, főmegesen kapják meg az emberek, de ez nem éri el az 1889—1890. évi influenza járványt. Az új betegség nem egyéb, mint *gyöngye influenza*, főtájjással kezdődik, lázzal jár s légzőszervi bántalmak maradnak utána. A betegeknek ajánlatos, hogy maradjanak otthon, az irodákat, kávéházakat, cukrázdákat higiénikus köpöcsészékkel kell ellátni s a fő az, hogy 4—5 napon át ne érintkezzenek a betegek senkivel, különösen gyermekekkel.

* **Adomány a vak katonáknak.** Kuczik Irénke, Gerlán Magdus, Kuczik Klári és Balogh Gyurka 14 koronát juttattak hozzánk egy a dr. Gerlán-villában tartott gyermekelőadás jövedelmeként a vak katonák javára. Gyűjtésünk ezzel 5591 K 42 fillérre emelkedett. Rendelteségi helyére juttatjuk.

* **A hadsereg bõrnemű ruházati cikkeinek árjegyzéke.** Értesítjük az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leküldötte kamaránkhoz a közös hadsereg bõrnemű ruházati cikkeinek szállítási árjegyzékét. Az árjegyzék betekintés végett az érdekelteknek a titkári hivatalban a hivatalos órák alatt rendelkezésére áll. — Nagyvárad, 1918 július 10. *A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara.*

* **Hadigazdag a színházban.** Vasárnap egy láthatólag hirtelen felgazdagodott váltott jegyet a Szigligeti színház esti előadására. — A jegyszedőnek borralalót adott előre s bement. A második felvonás végén távozni készül s kéri a kabátját. A jegyszedő előzékeny marasztalással mondja:

— Ne tessék most elmenni, hiszen a harmadik felvonás a legérdekesebb.

— Muszáj, mondja a hadigazdag, mert nem bírom tovább a guggolást.

(Nem tudta, hogyan kell leereszteni az ülőhelyt.)

* **Diplomáciai összeköttetésünk Oroszországgal.** Bécsből táviratozzák: Az Oroszországgal kötött békeszerződés ratifikálása után időszerűvé vált az Oroszországgal való diplomáciai és konzuli összeköttetés létesítése. Diplomáciai képviselőt fognak kinevezni, mielőtt az orosz kormány megadta beleegyezését.

* **A Nagyvárad Hatósági Munkaközvetítőben** (Reáliskola-utca 4.) Telefon 16-80. 1918 július 10. *Foglalkozást kap:*

Asztalos segéd 1, gépkezelő (motork.) 7, bádósgossegéd 2, bányamunkás 1, cipész 2, fodrász 2, gyárimunkás, napszámos 10, keresk. alkalmazott (kereskedő segéd, utazó) 3, kádár 4, kovács 11, kocsis 3, kerékgyártó 1, lakatos 4, munkásnő 29, molnár 2, szabó (férfi és női) 8, szeszfőző 1, szolgaszemélyzet (hetes kocsis, kihordó 16, iparostanuló (fiu és lány) 48, keresk. tanuló 17, gépirónó 1, könyvkötőleány 3, kazánfűtő 1, benzínmotorkezelő 1, kárpitos 2, kavicsbányamunkás 2, pincér 1, pincérleány 2, hentes a városi üzennél 1, kalapos 1, cukrász 1,

mozdonyvezető 1, pék 2, gazdasági kulcsár 2, házmester 1.

Foglalkozást keres: bádósgos 1, címfestő 1, fodrász 1, gyárimunkás, napszámos 2, gépirónó 6, géplakatos 3, hentes 1, házvezetőnő 1, kárpitos 1, kereskedelmi irodai alkalmazott 28, kovács 1, kocsis 1, pénzbeszedő 1, munkavezető (alépményhez, ács) 2, szabó 3, szolgaszemélyzet (hetes, kocsis, kihordó) 10, iparostanuló (fiu és lány 14, ács 1, pincér 1, pék 2, molnár 3, szeszfőző 1, mozdonyvezető 1, pénztárnoknő 2, kulcsár 1, keresk. tanuló 1, fűtő 2, kőműves 1, korrepetitor 1.

A közvetítés, amely ingyenes, csak délelőtt történik.

* **Értesítés.** Értesítem a tisztelt szülőket és növendékeimet, hogy a zongora- és énektanítást újból megkezdem. Előkészítek az énektanítói tanfolyamra, melyet megfelelő előkészülettel 6 hónap alatt ellehet végezni. Jelentkezés csak szerdai napon. Tisztelettel *Lamprecht Mici*, az Országos M. Kir. Zeneakadémián államilag képesített okleveles ének- és okleveles zongora-tanítónő. Arany János-utca 4. Ugyanott új pianinó eladó.

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegytisztító gyáranak második számú felvételi üzlete, **Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.**

Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Márványmenyasszony.
Péntek: Mánás Miska.
Szombat délután: Szép Heléna.
Szombat este: Stambul rózsája.
Vasárnap délután: Kis szeleburdi.
Vasárnap este: Lili.

Kovács Margit. A Szigligeti-színház koloratur primadonnáját bucsuztatta tegnap a közönség; őszintén sajnálja a távozását mindenki. Kellemes hangja mellett különösen pompás iskolázottsága és elsőrangú játéka volt az, amit nagyra értékeltünk minden feltepténél. Valóságos drámai erőt öntött mindán szerepébe, abszolút biztos énektudása pedig fölényesen csillogott a legnehezebb szerepekben is. További pályájához a legszébb reményeket fűzzük s örömmel fogjuk őt viszontlátni, ha visszajön ismét Nagyváradra.

Vigh Mancsi bucsuestélya. Ma este bucsuzik hivatalosan Vigh Mancsi a nagyvárad közönségtől, amelynek 4 éven át volt kedvence, a Márványmenyasszony címszerepében. Fogró estére van kilátás, mert Vigh Mancsi 4 éven át szorgalmas vezető tagja volt a várad operett-együttesnek.

Mánás Miska. Pénteken este élénk, zajos ünneplés színhelye lesz a Szigligeti színház, amelynek egyik régi, kedvenc művésze ez estén lép fel utoljára a várad publikum előtt. Tompa Béla, akit szerződése Budapestre szólít, utoljára egyik legsikerültebb alakítását mutatja be és a Mánás Miska címszerepében lép fel.

Délutáni előadások. Szombaton délután az e napokban oly nagy sikerrel felelevenített Szép Heléna kerül színre, míg vasárnap délután a kis szeleburdi tölti be a műsort.

A kardalosos jutalomjátéka. Hétfőn este, a színház kapuzárási ünnepe alkalmából, mint évente rendszeren, az idén is a kardalosos jutalomjátéka tölti be a műsort. Az idén erre az alkalomra pompás vigjátékot, a Próbaházasságot tüzték előadásra, a mely kétségtelenül nagy közönséget fog vonzani.

VIGADÓ mozgószínház	MA
	Az eskü. Egy asszony tragédiája. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház	MA
	A Szamárbőr. Dráma Balzac regénye után. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 1/27 órakor kezdődnek.

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA

A front mögött terpeszkedő árdragítók és csalók felett provokált vitából — kivált ha undorát legyőzve, valaki az Uj Nagyváradi közönséges, korcsmai stílusban megírt förmedvényeit is elolvasta — megállapítható, hogy itt tervszerű merénylet folyik, mely két irányu. Először mindenféle gonosz és ravasz mesterkedéssel el akarják terelni a figyelmet arról, kik tudtak aranyat sajtolni a keresztény magyar nép hulló véréből. Azt mondtuk, közönséges rablás, ha pl. a 40 koronás cipőnek ma 400 korona az ára. Ez az U. N.-nak antiszemítizmus. Hát ha az is, de azért mégis csak rablás. Másodszor: el akarják némitani az őszinte szót, le akarják dorongolni, a ki a keresztény Magyarországot itt a front mögött védeni próbálja. Csűrész-csavarással, ordító durvasággal, otromba ráfogásokkal, ha kell: rágalmakkal is támadnak arra, a ki nyíltan meg mer mondani közismert, de eddig sokak által valami érthetetlen gyávaságból elhallgatott igazságokat.

Egyik sem sikerült. Az árdragítók, az uzsorások, a spekulánsok, a háborus nyomor vámpíriai ellen folytatni fogjuk a harcot és ettől a kötelességünktől semmiféle piszkolódás el nem riaszt. A szabadkőművesek lapja által folytatott nyelvöltögetések csak azt a célt érték el, hogy a napok alatt tömegesen kaptuk a város társadalmának minden rétegéből a legmelegebb üdvözléseket és — tömegesen jelentkeznek új lelkes katonák a keresztény sajtó zászlaja alá.

Most már kétségtelen, hogy igenis, szüksége van a keresztény Magyarországnak, a front mögött dolgozó magyarságnak is erős oltalmazókra. Orrfacsaró rágalmakkal, durva hazudozásokkal (Bocsánatot kérünk olvasóinktól, ezeket a kifejezéseket az U. N. „mesterbeli újságírójának“ hivatásos szótárából kölcsönöztük) terrorizálnak itt, hogy míg a keresztény magyarság fiatalága a frontokon vérzik és pusztul, addig élelmes új honfoglalók terpeszkedjenek itt el s Magyarországot Galicia kapcsolt részévé súlyosszék alá. Ennek a pökhendi fellépésnek egyszer véget kell vetni, s az nem megy másként, minthogy meg kell mondani az igazat minden árusítóról, minden

üzerről, minden árdragító csalóról és azok minden védelmezőjéről. Megtettük eddig is és megtesszük ezentúl is, abban a tudatban, hogy ez ma első kötelességünk. Ide állított minket a kötelesség, itt felelünk meg neki. Nem fogjuk tűrni, hogy mire testvéreink hazajönnek a szakadkőművesség által ránk gyújtott világháboru pokoltüzeből, akkor itt egy kiuzsorázott fiók Galiciát találjanak.

No és még egyszer szegény Pótzászlóalji Izidorról. Kesereg az U. N., milyen nehéz a szegény Izidoroknak felmentéshez jutni. Oh, oh. Majdnem elhisszük. Csak ne látnók a Pótzászlóalji Izidorok légiói mellett a minden falut ötször végigrekviráló Haditermény Izidorokat is, a Bőrközponti, Korpaközponti, Vágómarhaközponti, Fémközponti, Gummiközponti, Zöldségközponti, Tökmagközponti, Kulimázközponti, Kócmadzagközponti, Kirendeltségi, Berendeltségi, Főraktári, Fiókraktári, Átvevőbizottsági, Főszállító, Alszállító, Kiszállító, Beszállító, Idetevő, Odatevő Izidorok felmentett brigádjait! Ezt nézze meg valaki s akkor firkálhatnak a páholy fizetett „mesterbeli“ tollai, amit akarnak, mindenki tisztán fogja látni, hol találhatók azok a szegény martir Izidorok. Még csak a néhány felmentett keresztény helyére furakodjanak be s akkor készen lesz az Uj Nagyváradhoz hasonló Uj Magyarország. Ezt pedig egyelőre talán még sem fogjuk csak úgy szó nélkül lenyelni.

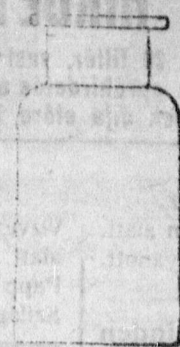
IRODALOM

Az Uj Idők legutóbbi számában Farkas Pál folytatja A zanzibári leány című regényét, Csathó Kálmán pedig Blanche vagy a szegény rokon című regényét. Közli a füzet Koséryné Réz Lolának a János című, a Széher Árpád díjjal jutalmazott elbeszélő költeményét. Elbeszéléseket írtak Nagy Endre, verseket Juhász Andor. Apróbb közlemények, illusztrációk és Mühlbeck Károly fejlecei teszik a füzetet változatossá. Előfizetési ára 9 korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜSER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadóhivatal: Szent László-nyomda r. t.

HETI ÁRJEGYZÉK:

Porcellán mozsár ütővel	12.-
Majolika gyümölcsállvány 6 tányérral	15.-
Majolika tálca fogóval	8.-
Majolika cukortartó díszes	8.-
Majolika gyümölcskészlet	8.-
Vizes készlet csiszolt üvegből	12.-
Boros	12.-
Likör	12.-
Befőttes készlet kristály fehér	12.-
Gyümölcs készlet kristály üvegből	12.-
Majolika fali sőtartó színes	8.-
Majolika vizeskancsó színes	10.-
Kenyérszár színes üveggel	10.-
Chinaezüst cukortartó	10.-
Chinaezüst gyümölcsállvány	10.-
Majolika virágváza színes	5.-
Majolika virágfazék	5.-
Majolika diszfigura	5.-
Porcellán főzőlábas	5.-
Porcellán főzőfazék	5.-
Teáskészlet színes aranyozással	50.-
Kávékészlet színes aranyozással	50.-
Fézetkészlet színes aranyozással	50.-
Ebédőkészlet felszerelve sz. aranyozással	150.-
Hidegélvágott készlet sz. aranyozással	40.-
Mosdókészlet színes finom díszítéssel	50.-
Falitükör színes aranyozott kerettel	80.-
Asztali-lámpa teljesen felszerelve	25.-
Függő-lámpa teljesen felszerelve	80.-
Teáspohár chinaezüst foglalatban	8.-
Teáscsésze színes finom aranyozással	4.-
Kávécsésze	4.-
Köpcésze	5.-
Főzőlábas barna tűzálló füllel	5.-

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képekteretek, Ablaküvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben!!

KOMLUS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és díszműáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.

Telefonszám 372.

Fatalpu cipő- és szandálgyár

Haás Lipót Linoleum-áruháza

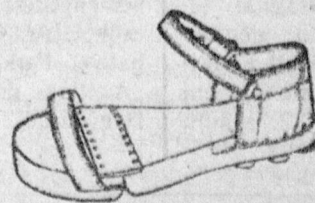
Nagyvárad,

Rákóczi-ut 5.

Eladás nagyban és kicsinyben a következő áron:

Bőrfelsőrészből és fatalppal:
Nagyság: 26/30, 31/35, 36/40, 41/46
Korona: 26-30, 30-50, 35-40, 39-70

FA-SZANDÁLOK:

Nagyság: 23/27, 28/31, 31/34, 36/40, 41/46
Korona: 5-50, 6-30, 7-10, 7-80, 8-60

Szandálókra jegyrendszer nem vonatkozik

Gyárak, bányák, gyermekotthonok és fogolytáborok engedményben részesülnek. Viszonteladók engross árban szolgálunk ki.

APRÓ-HIRDETÉSEK.

Minden szó ára 20 fillér, vastagabb betűvel 40 fillér. Legkisebb apróhirdetés ára 2 korona. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Eladó ház.

Főzes-utca 5. szám alatt. Értekezhetni ugyanott.

A Royalban minden este Banda Marczy fia hangversenyez.

Fényképészeti

lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Uridivat

Cziller Imre Nagyaruházában. Férfi- és fiukalapakok, nyakkendők, ingek, gallérok, kézelők, zsebkendők, harisnyák, sétabotok, bőrdaruk, pénztárcák, esőköppenye, esőernyők, acélárak legolcsóbban. Tisztviselőknak árkedvezmény. d

Ne dobja ki pénzét új ruhákért, mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Bérbeadó

Kossuth Lajos-utca 2. sz. házban (Szent László téren) korcsma, vendéglő és bodegának kiválóan alkalmas üzlethelyiség hosszabb időre. Bővebb felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár r. t. nagyváradai cégnél nyerhető.

Jó bizonyítványokkal rendelkező megbízható egyén hivatalos zolgái minőségben állandó alkalmazást nyer az Egyesült Bank és Takarékpénztárnál, Bémer-tér 4.

Ór

lakással és jó fizetéssel felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelenkezni csak délután 3—5 óra között a részvénytársaság irodájában, Saspassage 22. számú lépcső, I. emelet.

Eladó ház.

Vizvezeték-utca 5. szám alatt. Értekezhetni dr. Papp Károly ügyvédnél Szilágyi Dezső-utca 5.

Ruhafesték

valódi két oroszlán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Vizszenteladók árendében részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Pemete

és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszer-tárában, a városháza mellett.

Tavaszi

szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek ellen biztos az IPO-krém. Ára 5 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István Apolló drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Poloskairtó

Noksin biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

Kiadó

üzlethelyiség. A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas” és Zöldfa r. t.” irodájában, Saspassage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Tyukszemirtő

három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B. sz.

Eladó házak!

Fürdő-utcán 16. és 22. számú két sarokház eladó.

Felvilágosítást nyújt:

dr. Imrik Gusztáv ügyvéd
Sal Ferenc-utca 15. sz.

Telefon-szám: 4-16.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít
Telefősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére

gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvviteire.

Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

Szent László Püspök gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

A kénes hévíz források természetes forrása 42°C Kénes hőforrását már 300 év óta használják bámulatos gyógyhatással kőszvény, csusz, csontbajok, női betegségek és hasonló fájdalmas betegségek ellen.

Mindenrő! kellőleg gondoskodva van!

500 holdas fenyőerdő közvetlen a virágos park mellett. Villanyvilágítás az egész telepen és az összes szobákban. — Nagyszabású nyári uszoda 26°C folyton befolyó forrásvízzel, uszástanítás, napfürdő, homokkura. Fürdőismertetőt küld: az Igazgatóság.

LEGF. BUZACSRIZ,
folyékony „ARGOS” csiriz, faszeg, mindenféle CIPÉSZKELLÉKEK, BŐRTALPVEDŐK stb. Legf. CSONTENYV kapható Stern Miklós bőrhulladék üzletében Nagyvárad, Zöldfa-u. 9. sz. Vidékiek kérjenek árajánlatot

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R. T. beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.
TELEFONSZÁM: 14-00.

Mocsáry Sándor

TELEFON: 1404.

Zöldfa-épület, utcai helyiség.

Villany- és vízvezetékszerelő, bádogos, lakatos, műszerész és bronzműves.

Írógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Elektrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram-szálas Tungstram-égők, villanyvasalók állandóan raktáron.

VAS és rézágak,

afrik és lőszormatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: öszszehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r. t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

A Sajtó hölgybizottság
könyv és lapterjesztő vállalata:
a Kossuth Lajos-utcai trafikban
ajánlja könyveit és lapjait

Ne vásároljunk könyveket, mielőtt szét nem néztünk a Sajtó hölgybizottság

BIZOMÁNYI ÜZLETÉBEN
Támogassuk ezen új vállalatot!!!

ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Befizetett részvénytőke 1.000.000 kor.

Elfogad takarékbetéteket könyvecskékre és folyószámlára és azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítol váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsönöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapírokra.

GÉPMUNKÁS

felvétetik

a Szent László-nyomdában.